

[Hans Hansen (Rørby).]

mændene, ville sige god for oversergent Peitersen, må man ikke glemme — det har også været berørt her —, at vedkommende kompagnikaptajn, Palle Rasmussen, udtalte i retten, at han efter nøje kendskab til oversergent Peitersen holdt hånden over ham. Det er virkelig et spørgsmål, om ikke han i lige så høj grad er skyldig og i lige så høj grad må drages til ansvar og tage konsekvensen af en sådan udtalelse. Han har efter min mening forbrudt sig i måske endnu højere grad end Peitersen ved en ubesindighed, som ikke skal forsvares, men som ligger udenfor enhver diskussion, med hensyn til hvor langt man kan komme ned.

Det ærede medlem hr. Johs. Christiansen rejste det spørgsmål meget indtrængende, om der ikke er noget, der kan forhindre, at den slags ting vil gentage sig. Jo, det er der, nemlig afskaffelsen af den tvungne værnepligt, for der er ingen, der skal bilde mig ind, at den ånd i hæren, der fremkalder sådanne forhold, ikke skyldes det, at man fastholder tvang. I det øjeblik man afskaffer den tvungne værnepligt — og det er uværdigt at opretholde et system med tvungen værnepligt — vil man automatisk skabe en ny ånd i hæren. Det kan kun ske ved at afskaffe den tvungne værnepligt; alt dette kan man aldrig rette, så længe man beholder den tvungne værnepligt. Det er en grund mere for det forslag, vi har stillet, og som i øjeblikket ligger i udvalg. Jeg skal ikke her sige noget om befalingsmændene i almindelighed, de er, som mennesker er flest, naturligvis, hverken bedre eller ringere, men selve forholdene fremtvinger hele den tone, som vi skal til livs. Den kan vi aldrig komme til livs under tvang, men det er nødvendigt, at vi afskaffer den tvungne værnepligt for at skabe en ny ånd i hæren.

(Kort bemærkning).

Ordføreren (Rasmus Hansen): I anledning af det ærede medlem hr. Hans Hansen (Rørby)s bemærkninger om Aarhus-oversergentens kaptajn skal jeg gøre opmærksom på, at jeg allerede i mit første indlæg henstillede til forsvarsministeren, at undersøgelserne blev udvidet til også at omfatte oversergentens overordnede, i særdeleshed oversergentens kaptajn.

Aksel Larsen: Vort parti ønsker ikke at medvirke til at ophøje dette forslag til lov og ønsker heller ikke at medvirke til vedtagelsen af de ændringsforslag, der foreligger her fra udvalget. Der bliver sagt, at

dette er ingen principsag, og dette vedrører i og for sig ikke spørgsmålet om forsvarrets omfang o. s. v., men det er rent tekniske anliggender. Jeg er ikke i stand til at godkende et sådant synspunkt. Det er for mig trods mit kendskab til flertallet i denne sal ufatteligt, at man, uden at kvinderne farves af den mindste smule skamrødme, kan gennemføre sådanne ting som den, man her vil gennemføre. I 1950 gennemførte man en lov om forsvarrets ordning, hvor man efter en temmelig indgående diskussion her i tinget og formentlig også i udvalget erklærede, at det var nøjagtig sådan en forsvarsordning, med nøjagtig sådan en forsvarschef, med nøjagtig sådanne beføjelser, man havde brug for; det var det, der skulle til, og iøvrigt var Danmarks rigsdag suveræn med hensyn til, hvordan den ville indrette forsvaret. Siden den tid har vi fået Atlantpagtens amerikanske øverstkommanderende. Han har sagt, at han giver pokker i, hvad den danske rigsdag har besluttet om forsvarrets ordning, forsvarschefens beføjelser. Han vil have det anderledes, og han har truffet dispositioner, der i realiteten betyder, at den højtideligt indsatte, af kongen udnævnte forsvarschef svæver i luften, og nu skal man forsøge at reparere på det ved at lave loven om forsvarrets ordning om. Jeg kan ikke forstå, at der ikke er så megen national og menneskelig værdighed i de ærede medlemmer her i salen og på rigsdagen i det hele taget, at man dog i det mindste kunne skamme sig lidt over, at man på den måde betingelsesløst springer, når repræsentanter for fremmede magter kommanderer. Vi kan altså ikke medvirke til ændringernes vedtagelse.

Jeg kan derimod tilslutte mig en del af de bemærkninger, der er fremsat om den såkaldte Aarhus-affære. Jeg forstår, at der er fuldstændig enstemmighed i bedømmelsen af denne oversergent Peitersens meriter, og det er naturligvis i sig selv et gode, at der er en sådan enstemmighed; men det forekommer mig, at det er nødvendigt at understrege meget kraftigt, at sagen kan ikke standse ved oversergenten. Det er givet, at han har kun kunnet optræde, som han har optrådt, fordi han ikke alene har været dækket af sine overordnede, men fordi hans overordnede har billiget hans optræden, har anset den for mønsterværdig og ønskelig. Det gælder ikke blot hans kompagnichef, det gælder også obersten. Det fremgår jo af, at han har kunnet fremtræde, det fremgår af, at han er blevet fremmet to gange, efter at han er blevet idømt ganske vist, milde straffe for meget